

VY_32_INOVACE_4/02_ČLOVĚK A SPOLEČNOST

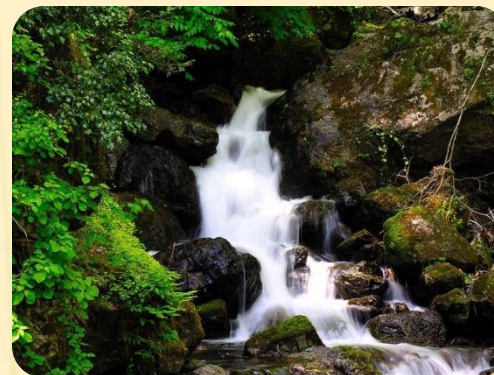
Předmět:	Dějepis
Ročník:	9.
Poznámka:	Evropská krajina - výklad
Vypracoval:	Mgr. Zdeňka Buchtová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

© T.I.S. - Turistické informační systém

© Pavel Krásenský

www.naturfoto.cz

Její využití a ohrožení

EVROPSKÁ KRAJINA

ZAJIŠTĚNÍ POTRAVY

- ✘ Od průmyslové revoluce zemědělci k zajištění potravy využívali stroje
- ✘ 2. polovina 20. století – dokonalejší mechanismy
- ✘ Kromě velkovýroby na farmách přetrvává práce středních a drobných zemědělců

PRŮMYSLOVÉ OBJEKTY

- ✘ Pro moderní společnost je nezbytná elektřina, nerosty a dřevo
- ✘ Elek. vedení a těžba poznamenávají krajinu
- ✘ Velké koncentrace škodlivin produkovaly např. chemičky a elektrárny NDR a ČSSR
- ✘ Po desetiletí hynuly v Krušných, Orlických i Jizerských horách lesy

SÍŤ KOMUNIKACÍ

- ✘ Transporty lidí a výrobků nutí k výstavbě rychlých komunikací
- ✘ Na dálnice navazují silnice spojující obce => ohrožují zdravé životní prostředí zplodinami provozu motorových vozidel
- ✘ Někde dálnice narušily cesty, jimiž se přesunovala zvířata žijící ve volné přírodě

LESY A VODY

- ✘ Neregulovaný růst výroby začal ohrožovat životní prostředí
- ✘ Parlamenty se rozhodly věnovat ochraně přírody a připravit zákony omezující poškozování nebo ničení půdy, lesů, vod, vzduchu....
- ✘ Velmi aktivními se staly organizace ochránců přírody
- ✘ V některých zemích vznikly politické strany označované jako „zelení“

PÉČE O KULTURU A OCHRANU PŘÍRODY

- ✘ Krajina na venkově je místem práce i odpočinku
- ✘ Vláda podporuje finančně zemědělce
- ✘ Cílem je pečovat o životní prostředí
- ✘ Státy zřizují národní parky, přírodní rezervace...

NÁRODNÍ PARKY A PŘÍRODNÍ REZERVACE

- ✘ Lidé začali usilovat, aby se krajiny uchovaly neporušené i pro příští generace
- ✘ Prosadili zákony vytvářející národní parky
- ✘ 20. století – národní parky v Alpách a Dalmácii
- ✘ Nejvyšší ochranu má národní park, rozloha nad 1000 hektarů, výjimečné geologické jevy, ekosystémy nenarušené lidskou činností
- ✘ Chráněné území sleduje z pověření OSN Mezinárodní unie pro ochranu přírody
- ✘ V ČR Krkonošský NP a Šumavský NP
- ✘ Menší území – státní přírodní rezervace
- ✘ Ochrana lesních, lučních, stepních porostů, toky, rybníky

LIDÉ NA VENKOVĚ

- ✘ Obdělávaná půda a chovaná zvířata jsou po staletí hlavním zdrojem obživy
- ✘ Území venkova bylo v posledních desetiletích ohroženo, v mnoha evropských zemích nebylo vyřešeno ani na počátku 3. tisíciletí
- ✘ Výroba sýrů, sadařství a vinařství – západ Evropy
- ✘ 50. léta – nedobrovolná kolektivizace (sclování půdy, zemědělská družstva)
- ✘ Ničení půdy chemickými postřiky, zhoubné zplodiny a kyselá deště, hnojiva – znečišťování spodních vod, tj. zdroj pitné vody
- ✘ Proměna krajiny – těžba nerostů, uhlí a rud, stavba dálnic.....

- ✘ Vysazovány nové lesní plochy
- ✘ Zachovaná příroda slouží k odpočinku a sportům
- ✘ Národní parky, rezervace,... - pečují o ně členové nejrůznějších organizací ochránců přírody

POJMY

- ✘ **Dotace do zemědělství** – finanční prostředky na úhradu výroby, která může být ztrátová
- ✘ **Kolektivizace v socialistických státech** – scelování půdy, vytváření zemědělských družstev, s přidělením státem plánovaných často nepřiměřených úkolů v rostlinné a živočišné výrobě
- ✘ **Rekultivace** – uvedení krajiny do původního stavu, obnovení porostu, jiné využití k prospěchu lidí
- ✘ **Rentabilita** – výnosnost vložených nákladů nebo energie

ZDROJE

- ✘ [URL:< http://nd01.jxs.cz/733/451/f4e5801ea9_13905718_o2.jpg>](http://nd01.jxs.cz/733/451/f4e5801ea9_13905718_o2.jpg)[cit.2011-0301]
- ✘ [URL:< http://borovicka.blog.idnes.cz/c/65995/Co-vsechno-nevidel-Vaclav-Klaus.html>](http://borovicka.blog.idnes.cz/c/65995/Co-vsechno-nevidel-Vaclav-Klaus.html)[cit.2011-03-01]
- ✘ [URL:< http://www.casopisstavebnictvi.cz/UserFiles/Image/0706_7/28_trmice_konstrukce.jpg>](http://www.casopisstavebnictvi.cz/UserFiles/Image/0706_7/28_trmice_konstrukce.jpg)[cit.2011-03-01]
- ✘ [URL:< http://www.google.cz/images?q=v%C3%BDstavba+d%C3%A1nic&oe=utf-8&rls=org.mozilla:cs:official&client=firefox-a&um=1&ie=UTF-8&source=og&sa=N&hl=cs&tab=wi&biw=1280&bih=644>](http://www.google.cz/images?q=v%C3%BDstavba+d%C3%A1nic&oe=utf-8&rls=org.mozilla:cs:official&client=firefox-a&um=1&ie=UTF-8&source=og&sa=N&hl=cs&tab=wi&biw=1280&bih=644)[cit.2011-03-01]
- ✘ [URL:< http://www.google.cz/images?um=1&hl=cs&client=firefox-a&rls=org.mozilla%3Acs%3Aofficial&biw=1280&bih=644&tbs=isch%3A1&sa=1&q=stavba+d%C3%A1nic&aq=f&aql=&oq>](http://www.google.cz/images?um=1&hl=cs&client=firefox-a&rls=org.mozilla%3Acs%3Aofficial&biw=1280&bih=644&tbs=isch%3A1&sa=1&q=stavba+d%C3%A1nic&aq=f&aql=&oq)[cit.2011-03-01]=
- ✘ [URL:< http://www.narodniparky.info/pic/narodni-park-risnjak-1567.jpg>](http://www.narodniparky.info/pic/narodni-park-risnjak-1567.jpg)[cit.2011-03-01]
- ✘ Učebnice dějepisu – Dějiny 20. století – Mandelová, Kunstová, Pařízková